

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/298/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616215613
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2017:7616215613.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav BALÁŽ v právnej veci mal. E. P., F.. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, Odborárov 53, dieťa rodičov: matky O.. E. Š., F.. XX.XX.XXXX, T. Ž. XXX/XX, J. R., právne zastúpenej JUDr. Danica Holková, advokátka, Spišská Nová Ves, Hviezdoslavova 7 a otca S. P., F.. XX.XX.XXXX, Q. T. U., Q..Č.. T. W. XXX, J. F. R., právne zastúpeného JUDr. Ľubomíra Bašistová Virová, advokátka, Spišská Nová Ves, Zimná č. 62, o návrhu matky na zmenu úpravy práv a povinností, takto

rozhodol:

Súd návrh matky zo dňa 12.10.2016 z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom zo dňa 12.10.2016, doručeným tunajšiemu súdu toho istého dňa domáhala, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 3.4.2014 č.k. 13P/305/2011-303 o striedavej osobnej starostlivosti a vydal nové rozhodnutie, v ktorom zverí maloletého E. do jej osobnej starostlivosti a zároveň určí otcovi maloletého výšku výživného na maloletého E..

2. Tento svoj návrh odôvodnila tým, že od 01.09.2017 dôjde v živote maloletého k významnej životnej udalosti a to začatiu návštevy základnej školy. Keďže otec maloletého býva v Spišskej Novej Vsi a ona v Spišských Vlachoch, tak sa nemôžu rozumne dohodnúť, kde bude syn navštevovať základnú školu. Mal. E. momentálne navštevuje materskú školu v týždňových intervaloch striedavo v Spišských Vlachoch a Spišskej Novej Vsi. Takýto spôsob návštevy základnej školy neodporúča psychológ E.. G. A., u ktorej bol mal. E. na vyšetrení a ani riaditeľka základnej školy v Spišských Vlachoch. Maloletý E. má trvalé bydlisko v Spišských Vlachoch a spadá pod túto školu. Riaditeľka argumentovala tým, že každá škola má svoj vlastný školský vzdelávací program, podobne učebnice pre prvákov sú rôzne a každá škola si vyberá autora, podľa ktorého bude vyučovať, tu zhoda v používaní učebníc jednotlivými školami nemusí nastať, tým pádom aj vyučovací proces u tak malého žiaka by mohol mať negatívny dopad na jeho vzdelanie, ktoré je hlavne v prvom ročníku veľmi dôležité. Zároveň na základe vyjadrenia odborníkov z oblasti psychológie a riaditeľky školy je pre E. nevhodné, aby navštevoval školu v novom neznámom prostredí a s novými spolužiakmi pre možné neurotické problémy dieťaťa niekde na pol ceste medzi mestami Spišská Nová Ves a Spišské Vlachy. K jej názoru a názoru riaditeľky školy sa prikláňa aj klinický psychológ H.. P. M.. Školu, ktorú by mal mal. E. v začiatkoch navštevovať a aj prostredie a pedagógov čiastočne pozná, keďže dom, v ktorom bývajú sa nachádza v tesnom susedstve školy. Tieto priestory si chodia v rámci možnosti pozerieť a pomaly spoznávať. Zároveň by túto školu navštevoval spolu so svojimi sesternicami a s jednou by dokonca chodil aj do triedy. To všetky by malo uľahčiť adaptačný proces dieťaťa pri nástupe do školy bez možných neurotických maladaptívnych prejavov. Ona (matka) má za to, že podmienky na úspešné zvládnutie školy má E. u nej lepšie ako u otca, nakoľko základná škola v Spišských Vlachoch sa nachádza v susedstve domu, v ktorom bývajú spolu so starými rodičmi mal. E.. V dome má E. svoju izbu, v ktorej sa môže v pokoji a bez vyrušovania a rozptyľovania pripravovať

do školy. Takéto podmienky by syn u otca nemal, keďže otec býva v „podnájme“ v trojizbovom byte so svojou družkou spolu s ešte dvomi maloletými deťmi. Zároveň má obavy o zdravie syna, ak by býval u svojho otca a nedosahoval by v škole výsledky podľa predstáv otca. Keďže otec bol právoplatne odsúdený 14.1.2015 Okresným súdom Spišská Nová Ves za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b./ Trestného zákona, tak má obavy, keďže nároky na vzdelanie E. sú u jeho otca vysoké. Preto ju chcel aj donútiť, aby dávala E. do podľa neho najlepšej škôlky v Spišskej Novej Vsi a to T., aby E. dostal najlepšie vzdelanie v predškolskom vzdelávaní. Otec sa snaží zasahovať do jej súkromia a viackrát sa jej ústne pri odovzdávaní syna vyhrážal, že ak sa nepresťahuje do Spišskej Novej Vsi a nedá E. do školy v Spišskej Novej Vsi, vezme jej dieťa. Už teraz má indicie, že dochádza k negatívnemu ovplyvňovaniu E. a jeho okolia voči jej osobe rôznymi ohováraním a vyhrážaním sa.

3. V rámci prednesu na pojednávaní cestou svojej právnej zástupkyne matka doplnila svoje odôvodnenie aj o tú skutočnosť, že na strane otca maloletého došlo k zmene pomerov, keďže jeho terajšia partnerka otca má 1,5 ročné dieťa, ktoré s nimi žije v spoločnej domácnosti, a je toho názoru, že striedavá starostlivosť v prípade mal. E., ktorý nastúpi do 1. ročníka a bude potrebovať sa pripravovať do školy, nebude vhodná, bude to pre neho psychicky náročné, a to aj vzhľadom na vzdialenosť bydliska oboch rodičov. Poukázala tiež na to, že otec mal. dieťaťa bol právoplatne odsúdený pre trestný čin vyhrážania sa matke mal. dieťaťa, pričom k tejto skutočnosti došlo až po rozhodnutí, ktorým bola upravená starostlivosť o mal. E..

4. Otec sa k návrhu vyjadril cestou svojho právneho zástupcu na pojednávaní, kedy uviedol, že celý návrh považuje za nedôvodný, nakoľko nie sú splnené hmotnoprávne podmienky na zmenu návrhu. Podľa jeho názoru nie je prekážkou striedavej starostlivosti maloletého skutočnosť, či tento bude prípadne chodiť do školy v mieste bydliska otca alebo matky, keďže tieto bydliská sú od seba vzdialené cca 18 km. Tiež poukázal na to, že nebolo spochybnené, žeby podmienky u otca, ktorého navštevuje mal. E. boli nevhodné na jeho výchovu, a skôr sa návrh javí ako spor o to, akú školu bude mal. dieťa navštevovať. Pokiaľ ide o tzv. zmeny pomerov, ktoré uvádzala matka, je pravdou, že bol právoplatne odsúdený, avšak za skutok, ktorý sa mal odohrať v čase, kedy ešte žil s matkou v spoločnej domácnosti v roku 2010/2011 a uvedené trestné konanie pri úprave práv a povinností k mal. E. bolo vzaté do úvahy a súd sa s ním vysporadúval. Pokiaľ ide o druhú zmenu pomerov, je pravdou, že otcovi maloletého pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, avšak táto skutočnosť nemá vplyv na starostlivosť o mal. Maxima, ten na novú skutočnosť je adaptovaný, teší sa z nového súrodenca, v domácnosti otca má svoju vlastnú izbu, otec je pripravený sa s ním učiť do školy. Z obsahu podania matky je zrejmé, že hlavným argumentom na zmenu pomerov mala byť vzdialenosť medzi bydliskami oboch rodičov a síce 18 km, tú však poukázal na skutočnosť, že táto okolnosť podľa platnej judikatúry nie je dôvodom na zrušenie striedavej starostlivosti a je to vzdialenosť, resp. z hľadiska časovej vzdialenosti, ktorú účastníci by bežne prekonávali vo väčšom meste, pokiaľ by sa potrebovali pripravovať.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, maloletého dieťaťa, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a pripojenými spismi a zistil tejto skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 13P/305/2011 - 303 zo dňa 3. 4. 2014 bol maloletý E. zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s dňom a hodinou striedania vždy v piatok o 16:00 hod. s tým, že k odovzdaniu a prevzatiu mal. E. bude dochádzať v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča resp. zo zariadenia predškolskej dochádzky, ktorú bude mal. E. navštevovať. Počas letných prázdnin v mesiaci júl a august je matka oprávnená byť s mal. Maximom každý párný rok od 01.07. od 08:00 hod. do 15.07. do 19:00 hod., od 01.08. od 08:00 hod do 15.08. do 19:00 hod. a otec je oprávnený byť s mal. E. od 15.07. od 19:00 hod. do 31.07. do 19:00 hod. a od 15.08. od 19:00 hod. do 31.08. do 19:00 hod. Každý nepárny rok je otec oprávnený byť s mal. E. od 01.07. od 08:00 hod. do 15.07. do 19:00 hod., od 01.08. od 08:00 hod do 15.08. do 19:00 hod. a matka je oprávnená byť s mal. E. od 15.07. od 19:00 hod. do 31.07. do 19:00 hod. a od 15.08. od 19:00 hod. do 31.08. do 19:00 hod. Počas Vianoc každý párný rok je matka oprávnená byť s mal. E. 24.12. a otec 25.12. a každý nepárny rok je otec oprávnený byť s mal. E. 24.12. a matka 25.12.. Počas Veľkonočných sviatkov každý párný rok je matka oprávnená byť s mal. E. vo Veľkonočnú nedeľu a otec vo Veľkonočný pondelok a každý nepárny rok je otec oprávnený byť s mal. E. vo Veľkonočnú nedeľu a matka vo Veľkonočný pondelok. Výživné zo strany rodičov na mal. E. súd neurčil.

7. Zároveň schválil dohodu rodičov o určení výživného otca na mal. E. za obdobie od 01.09.2011 do 31.03.2014 tak, že otec sa zaviazal prispievať na výživu vo výške 80,--EUR mesačne a dlžné výživné vo výške 1800,05 EUR sa otec zaviazal zaplatiť v mesačných splátkach po 50,--EUR k rukám matky počnúc od právoplatnosti uvedeného rozsudku vždy do 15. dňa v mesiaci.

8. Súd zároveň zaviazal matku a otca nahradiť trovy štátu v celkovej výške 289,11 EUR tak, že matka je povinná zaplatiť sumu 144,55 EUR a otec sumu 144,55 EUR do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet tunajšieho súdu.

9. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku pokiaľ šlo o zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyplynulo, že tak rozhodol potom, čo mal preukázané, že na tejto forme osobnej starostlivosti trval otec maloletého, pričom matka s ňou nesúhlasila, kedy jej jedinou a zásadnou výhradou k striedavej starostlivosti bola skutočnosť, že podľa jej názoru sa otec správa agresívne, a tak ako sa agresívne správal k nej, bude sa správať aj k synovi. Súd konštatoval, že nemal žiadnym dôkazom preukázané tieto obavy matky, práve naopak, vykonaným dokazovaním mal preukázané, že vzťah otca so synom je dobrý, otec nemá na syna negatívny vplyv a dokáže sa plnohodnotne o syna postarať. Aj keď vzťah medzi rodičmi navzájom je narušený, v dôsledku čoho aj ukončili spolužitie, súd nemal preukázané, že by vzťah otca so synom bol nejako narušený alebo, že by sa nevhodným spôsobom k synovi správal. Narušené partnerské vzťahy rodičov z dôvodu doposiaľ nevyriešených osobných i majetkových záležitostí z minulosti súd nepovažoval za podstatnú skutočnosť brániacu striedavej osobnej starostlivosti, keďže vykonaným dokazovaním nemal preukázané, že by to bola závažná prekážka v realizácii striedavej starostlivosti. Matka v závere pojednávania súhlasila s tým, aby bol otec so synom 4 dni a ona následne 9 dní, pričom nijako nevysvetlila dôvod, prečo nemá obavy, aby bol otec so synom nepretržite štyri dni, keď má tieto obavy pri striedavej starostlivosti, ktorej rozsah sa navrhoval v 4 dňových resp. 7 dňových intervaloch. Postupne nariaďovanými predbežnými opatreniami sa rozširoval styk otca so synom, pričom výpoveďami samotných rodičov i správami z prešetrenia mal súd preukázané, že v starostlivosti otca o syna neboli zaznamenané žiadne nedostatky a jediný problém je medzi rodičmi to, že otec mešká a neodovzdá dieťa matke presne v stanovený čas. Znaleckým posudkom aj výpoveďou znalkyne mal súd preukázané, že striedavá starostlivosť je záujme ďalšieho vývoja maloletého, obaja rodičia sa dokážu o syna riadne postarať, obom im záleží na riadnom vývoji syna a ani u jedného z rodičov neboli zaznamenané negatívne vlastnosti, ktoré by bránili v starostlivosti o maloletého. Maloletý v tom čase prijímal oboch rodičov pozitívne a dobré vzájomné vzťahy rodičov a maloletého mal súd preukázané aj správou z materskej školy. Obaja rodičia mali vo svojich domácnostiach vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého a tým, že maloletý bol v čase rozdelenia spoločnej domácnosti vo veľmi ťtľom veku, nepamätá si obdobie, kedy žil s rodičmi spoločne a preto je preňho prirodzená súčasná situácia, kedy rodičia žijú oddelene a každý z rodičov mu zabezpečuje starostlivosť zvlášť. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nakoľko mal za to, že táto forma starostlivosti bude v záujme maloletého. Súd určil týždňový interval striedania v starostlivosti z dôvodu, aby mal maloletý zavedený pravidelný režim a tým aj stabilitu režimu počas celého týždňa vždy s jedným rodičom, aby si rodičia dokázali prispôbiť svoje pracovné povinnosti a osobné záujmy tomuto pravidelnému režimu a aby maloletý rovnomerne trávil s každým rodičom pracovné dni aj dni voľna počas víkendu. Pri úprave letných prázdnin, Vianoc a Veľkej noci vychádzal súd z tvrdení účastníkov a rozdelil toto obdobie rovnomerne medzi oboch rodičov.

10. Z obsahu uvedeného odôvodnenia tiež vyplynulo, že sa súd pri tomto rozhodnutí vypořádaval aj s prebiehajúcim trestným konaním vedeným voči otcovi maloletého, ktoré sa viedlo pod na súde pod sp.zn. 5T/93/2012, kde obžalovaným bol otec a poškodenou matka maloletého, pričom uvedené trestné konanie sa voči otcovi viedlo vo veci zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 písm. d) Trestného zákona za skutky spáchané minimálne od apríla 2009 do augusta 2011.

11. Na základe odvolania matky proti tomuto rozsudku, ktoré odvolanie smerovalo proti výrokom o zverení mal. E. do striedavej osobnej starostlivosti, o výživnom, o úprave výchovy počas letných prázdnin, počas Vianoc, počas Veľkonočných sviatkov a o trovách štátu napadnutého rozsudku, Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd, rozsudkom sp.zn. 8CoP/289/2014-336 zo dňa 30.1.2015 uvedený rozsudok v napadnutých výrokoch o zverení mal. E. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov a súvisiaceho výroku o starostlivosti počas prázdnin a sviatkov, o neurčení výživného a trovách konania, potvrdil.

12. Aj podľa odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu bolo v záujme maloletého, aby bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v týždňových intervaloch, pretože v čase rozdelenia spoločnej domácnosti bol vo veľmi útlom veku, nepamätal si obdobie, kedy žil s rodičmi v spoločnej domácnosti a stav, kedy rodičia žijú oddelene bol pre neho v čase týchto rozhodnutí prirodzený. Bolo preukázané, že obaja rodičia sa dokážu o maloletého postarať a majú vytvorené vhodné podmienky pre jeho výchovu a výživu. Nepotvrdili sa obavy matky, že by sa otec o mal. E. nedokázal postarať počas týždňa, keď ho mal vo svojej starostlivosti alebo, že by na jeho výchovu nemal potrebné osobnostné predpoklady. Odvolací súd zdôraznil, že obaja rodičia majú právo tráviť s maloletým polovicu jeho voľného času. Matka súhlasila s úpravou styku v intervale štyri dni strávené u otca a 9 u nej, čo predstavovalo pomer 30% stráveného času u otca a 70% u matky, pričom pri takejto úprave nevyslovila žiadne obavy o výchovu a výživu maloletého. Úpravou striedavej starostlivosti v sedemdnňových intervaloch sa čas otca strávený s maloletým zvýšil o 20 %, čím sa vyrovnal čas strávený s jedným a druhým rodičom na polovicu. Odvolací súd konštatoval, že 20 % zvýšenie času otca stráveného s mal. E. neodôvodňovalo obavy matky, na základe ktorých nesúhlasila so striedavou starostlivosťou, pretože nešlo o tak podstatné zvýšenie, ktoré by zasahovalo do jej práva tráviť čas s maloletým, alebo by bolo v rozpore s jeho záujmom. K ostatným námietkam matky dodal, že nezhody medzi rodičmi neodôvodňujú obmedzenie práva dieťaťa tráviť čas a budovať si vzťah s oboma. K napadnutým výrokom o úprave styku počas letných prázdnin, počas Vianoc a počas Veľkonočných sviatkov dodal, že čas strávený s maloletým bol medzi rodičov spravodlivo rozdelený na polovicu z tých istých dôvodov ako bola určená striedavá osobná starostlivosť.

13. Pokiaľ ide o súčasné pomery na strane rodičov, ako aj maloletého dieťaťa, matka maloletého v súčasnosti býva u rodičov v rodinnom dome. Domácnosť je pekne a vkusne zariadená nábytkom starých rodičov, pravidelne udržiavaná. Na domácnosť matka prispieva sumou 60,--EUR mesačne. Od 1.4.2016 do 31.3.2017 bola zamestnaná v spoločnosti Rošero-P s.r.o., Spišská Nová Ves. Podľa správy uvedeného zamestnávateľa za obdobie od 1.4.2016 do 30.12.2016 jej bola vyplatená hrubá mzda vo výške 6.737,43 EUR. Pokiaľ je maloletý E. v jej osobnej starostlivosti navštevuje materskú školu v Spišských Vlachoch. Ráno dieťa vypravadí do škôlky, ale popoludní chodí už pre dieťa stará matka. S maloletým E. navštevuje detskú gastro poradňu v Košiciach, z dôvodu sledovania maloletého ohľadom bezpečnej diéty. Tiež s nim navštevuje detskú psychologickú poradňu v Košiciach, kde je dieťa sledované od dvoch rokov, za účelom podchytenia a predchádzania nežiaducich vplyvov striedavej starostlivosti.

14. Otec maloletého dieťaťa býva v podnájme v spoločnej domácnosti so snúbenicou I. P., s ktorou majú syna Q. P., F.. XX.XX.XXXX. V domácnosti ešte býva mal. I. P., F.. XX.XX.XXXX, ktorá pochádza z predchádzajúceho vzťahu snúbenice otca. Ako rodina obývajú trojizbový byt, ktorý je pekne a vkusne zariadený. Mal. E. má spoločnú izbu s mal. I., kde sa môže hrať a kde má svoje lôžko. Pokiaľ je mal. E. v starostlivosti otca navštevuje Súkromnú materskú školu Brantia Ferka Urbánka Spišská Nová Ves, za ktorú otec mesačne uhradza sumu 250,--EUR. Otec s mal. Maximom navštevuje gastro poradňu v Poprade. Otec podľa správy daňového úradu Spišská Nová Ves dosiahol za zdaňovacie obdobie roku 2015 príjmy z podnikateľskej činnosti vo výške 6.437,52 EUR a jeho výdavky predstavovali sumu 1.275,37 EUR. Základ dane tvorila čiastka 1.083,86 EUR a nemal za uvedené obdobie žiadnu daňovú povinnosť. Daňové priznanie za rok 2016 ku dňu rozhodovania súdu otec nepodal.

15. K veci sa vyjadrovalo aj maloleté dieťa a to jednak pri pohovore pred poverenou zamestnankyňou ÚPSVaR a jednak na súde.

16. Pri pohovore pred poverenou zamestnankyňou ÚPSVaR, ktorý sa uskutočnil v domácnosti matky mal. E. uviedol, že v domácnosti otca sa má dobre, hrá sa spolu s mladším súrodencom Q., ako aj s I., s ktorou je dobrý kamarát. Otec ho učí niečo, spolu chodia do lesa, do obchodu. V domácnosti mami sa má tiež dobre, s mamou sa spolu hrajú, a tá sa o neho stará. Naučila ho korčuľovať, bicyklovať. V Materskej škole v Spišských Vlachoch má kamarátov, je tam dobre. Aj v Materskej škole v Spišskej Novej Vsi je dobre, Q. a malú I.P.K. má rád, a aj veľká I. sa o neho stará. Učí s otcom, ale aj mamou. Do základnej školy by chcel chodiť do Spišských Vlach, lebo to má blízko a školu pozná.

17. Pred sudcom sa maloletý vyjadril, že teraz býva u mamky a u ocka býval pred týždňom. Do škôlky chodí do Spišskej, ale aj do Vlach. Týždeň býva u ocka a týždeň u mamky, vie, že sa takto sa chodí striedať na bývanie k rodičom na konci týždňa, no nevie uviesť, ktorý je to deň. Potvrdil, že sa mu páči,

že môže takto bývať u ocka a aj u mamky. Pokiaľ býva u mamky, tak sa zvykne hrať. Tiež potvrdil, že keď u nej prebýva chodí aj do škôlky. Pokiaľ je u ocka zvykne sa hrať s Q., ktorý má jeden rok, a hrajú sa s kockami, stavajú si také veže. Potvrdil, že sa s Q. rád hrá. U ocka prespáva v detskej izbe, kde má aj posteľ. U mamky spí v izbe, ktorá nie je detskou izbou, a to v posteli s mamkou. U ocka sa mu páči, býva tam s ockom, veľkou I. a malou I., ktorá má tiež striedavku, a s Q.Z.. Potvrdil, že malý Q. doma veľmi neplače a tak sa u ocka dá spať. S veľkou I. dobre vychádza a táto na neho nekričí. S malou I. sa kamarátia, nevedel však uviesť, koľko má táto rokov. Poprel, že by sa bál ocka. Ocko na neho kričí vtedy keď niečo vystrojí, a tiež sa raz stalo, že ocko na neho kričal, keď ho skôr zobral zo škôlky a to pred spaním, nudil sa a bolo mu horúco a vtedy zhodil papiere, a ocko a neho kvôli tomu kričal. Potvrdil, že aj mamka na neho kričí a to vtedy, keď mu naloží veľa jesť a on nechce jesť. Uviedol, že si bol pozrieť školu s ocom v Spišskej Novej Vsi na Levočskej ulici, a tiež si bol pozrieť školu aj s mamkou, ktorá ho už prihlásila do školy do Spišských Vlách. Jemu sa viac páčila škola v Spišskej, lebo má tu viac kamarátov a to Matúša, Tomáša, Alenku a Marcelku. Podľa jeho výpovede viac by sa mu páčilo, ak by bol viac u ocka a to preto, lebo tu u ocka sa môže viac hrať.

18. Zo správy PhDr. P. M., z ambulancie klinickej psychológie Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 25.11.2015 vyplynulo, že čo sa týka emocionálneho prežívania u maloletého toho času je situácia stabilizovaná a dieťa sa adaptovalo aj na život v otcovej rodine, pričom u matky sú citové väzby o niečo intenzívnejšie a viažu sa aj na širšiu rodinu. Zároveň podľa uvedenej správy bolo odporúčané zvážiť vhodnosť nástupu do školy, resp. riešiť odklad školskej dochádzky cez CPPPaP v Spišskej Novej Vsi a jednak zvážiť a vybrať najvhodnejšie riešenie ohľadom výberu školy, nakoľko striedanie dvoch základných škôl by mohlo byť pre dieťa záťažou.

19. Podľa správy z psychologického vyšetrenia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Spišská Nová Ves z 15.2.2016 u mal. E. je konštatované parciálne oslabenie vizuomotorickej koordinácie a jemnej motoriky, ako aj pamäťových schopností dieťaťa a koncentrácie, ako aj oslabená vôľová a motivačná zložka výkonu. Dieťa je menej zrelé a pre zaškolenie do 1. ročníka základnej školy parciálne nepripravené.

20. Zo správy PhDr. P. M., z ambulancie klinickej psychológie Detskej fakultnej nemocnice Košice zo dňa 14.9.2016 vyplýva, že vzhľadom na psychologický obraz dieťaťa i na ostatné okolnosti sa táto prikláňa k názoru matky a riaditeľky základnej školy v Spišských Vlachoch, že chlapec by mal navštevovať školu len na jednom mieste a začať tam, kde je to pre dieťa jednoduchšie. Pri rozhodovaní o tom, kde má dieťa začať chodiť do školy, by sa mali zohľadniť predovšetkým potreby dieťaťa.

21. Podľa vyjadrenia Základnej školy Spišské Vlasy zo dňa 7.10.2016 táto škola matke odporúča, aby maloletý navštevoval 1. ročník základnej školy v mieste bydliska, t.j. v Spišských Vlachoch, kde bol aj v apríli 2016 zapísaný.

22. Rozhodnutím Základnej školy Spišské Vlasy č. 64/2016 zo dňa 13.5.2016 bol mal. E. odložený začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok, teda k 01.09.2017/2018.

23. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6To/59/2015-823 zo dňa 30.1.2015 bolo zamietnuté odvolanie otca ako obžalovaného a tiež okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 5T/93/2012 zo dňa 14.1.2015, ktorým bol otec ako obžalovaný uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania sa podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v priebehu mesiaca november 2009 do 22.8.2011 v Spišskej Novej Vsi v čase spolužitia s poškodenou - matkou maloletého dieťaťa, ako družkou, túto viackrát fyzicky napádal tak, že ju udrel po tvári, ťahal za vlasy, opakovane ju škrtil vyyhrážajúc sa, že ju zabije, zahrabe, čo spôsobilo u nej obavy o život a zdravie, pričom po poslednom fyzickom napadnutí prerušila s obžalovaným spolužitie.

24. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

25. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

26. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

27. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

28. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

29. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

30. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

31. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

32. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

33. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

34. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

35. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

36. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

37. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

38. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené neplnoleté dieťa.

39. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 EUR na jedno neplnoleté nezaopatrené dieťa.

40. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

41. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

42. Podľa článku 4 Základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

43. Podľa § 111 CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

- b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,
- c) výžive maloletého,
- d) styku s maloletým.

44. Podľa § 112 ods. 1 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

45. Podľa § 116 CMP, ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcim konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

46. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

47. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

48. Podľa § 157 CMP, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

49. Podľa 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

50. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti a zverenie maloletého Maxima do jej výlučnej osobnej starostlivosti a zároveň určenie otcovi maloletého výživného na maloletého Maxima nie je možné vyhovieť.

51. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje podstatnú zmenu okolností na strane účastníkov konania k tomu, aby súd rozhodoval o zmene pôvodného rozhodnutia, ktorým bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Aj súčasne platné a účinné znenie Civilného mimosporového poriadku v § 121 CMP uvádza, že rozsudok o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. Napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a ani prípustné reparovať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch .

52. Z hľadiska úpravy striedavej osobnej starostlivosti je preto žiaduce, aby došlo k takej výraznej zmene, ktorá by preukazovala opodstatnenosť zrušenia takejto formy osobnej starostlivosti o dieťa a jej nahradenie formou starostlivosti len jedným z rodičov.

53. V danom prípade súd ku dňu rozhodovania vo veci nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by v súčasnej dobe naznačovali potrebu zrušenia uvedenej formy starostlivosti o maloletého.

54. V tejto súvislosti súd konštatuje, že na to, aby dieťa mohlo byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, je v prvom rade potrebné, aby aspoň jeden z rodičov prejavil záujem o takúto formu osobnej starostlivosti o dieťa a samozrejme tiež to, aby na strane oboch rodičov boli dané predpoklady, že títo sú schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa.

55. V danom prípade na zverení maloletého v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zotrváva otec maloletého, a je tu teda naďalej osvedčený záujem aspoň zo strany jedného z rodičov o takúto formu výchovy o dieťa, tak ako to mu bolo aj pri rozhodovaní rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 13P/305/2011 - 303 zo dňa 3. 4. 2014, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8CoP/289/2014-336 zo dňa 30.01.2015.

56. Ako vyplynulo z odôvodnenia rozsudku sp.zn. 13P/305/2011 - 303 podľa záverov súdnej znalkyne H.. L. J. v uvedenom pôvodnom konaní sp.zn. 13P/305/2011 z psychologického hľadiska, súdna znalkyňa nezistila pri vyšetrovaní otca, ani matky žiadnu závažnú prekážku, ktorá by im bránila v starostlivosti o dieťa, nezistila žiadne negatívne vplyvy otca na syna a nezaznamenala žiadne zásadné výhrady matky v starostlivosti otca o syna. Mala za to, že E., ako chlapec potrebuje prirodzený mužský vzor správania sa. K samotnej osobnosti otca uviedla v rámci svojej výpovede potom čo matka poukázala na prebiehajúce trestné konanie voči otcovi pod sp. zn. 5T/93/2012, že osobnosť otca posudzovala ako rodiča vo vzťahu k synovi a nezistila žiadne negatívne emotívne správanie. Nevylučuje, že otec má k synovi iné správanie ako k matke, ale neoznačila by otca za človeka, ktorý sa ku všetkým správa tak ako k matke, pretože má aj iné správanie a vie sa správať aj inak.

57. Skutočnosť, že otec bol právoplatne odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania sa podľa § 360 ods. 1, 2 písm. / Trestného zákona, nebola pre toto konanie rozhodujúca, aby súd pristúpil k zrušeniu striedavej starostlivosti, nakoľko sa týkala skutku, ktorého sa otec dopustil v období od mesiaca november 2009 až do 22.8.2011 v čase, kedy žil s matkou maloletého v spoločnej domácnosti, pričom tento skutok smeroval len voči osobe matky a na uvedené trestné konanie sa pri rozhodovaní, ako prvostupňového súdu v konaní sp.zn. 13P/305/2011, tak aj pri následnom rozhodovaní odvolacieho súdu bral zreteľ.

58. Súd pri rozhodovaní v tomto konaní bral na zreteľ aj samotné vyjadrenie maloletého dieťa, ktoré nevznieslo žiadne výhrady voči tejto forme starostlivosti o neho. Tu súd poukazuje na to, že dieťa, ako pred poverenou zamestnankyňou, tak aj pred samotným sudcom vypovedalo vždy v čase, kedy príslušné dni trávil v domácnosti matky, a tak nie je možné predkladať, že by pri tejto svojej výpovedi bolo akýmkoľvek spôsobom ovplyvňované zo strany otca.

59. Samo dieťa sa vyjadrilo, že aj pokiaľ ide o domácnosť otca, cíti sa v nej spokojné a s jej členmi vychádza dobre.

60. Podstatnou okolnosťou, o ktorú matka opierala svoj návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého bol poukaz na budúci nástup dieťaťa do školy a nedohoda rodičov v tejto otázke.

61. V tejto súvislosti však súd poznamenáva, že prípadná nedohoda rodičov o tom, akú školu má dieťa navštevovať, nie je dôvodom pre prípadne zrušenie striedavej osobnej starostlivosti vo vzťahu k tomuto dieťaťu. Pokiaľ sa rodičia nevedia v takýchto zásadných otázkach zhodnúť, je na mieste postupu v zmysle § 35 Zákona o rodine a obrátiť sa s návrhom na súd, aby tento meritórne rozhodol, ktorá z škôl prezentovaných tým-ktorým z rodičov je pre dieťa najvhodnejšia.

62. Pokiaľ ide o nástup maloletého do školy v tejto prebiehajúcej veci, táto skutočnosť ešte nenastala, aj vzhľadom na rozdielne stanoviská rodičov nie je zrejmé, ktorú školu dieťa bude napokon navštevovať, a teda za takéhoto stavu veci je predčasne posudzovať, aký dopad bude mať dochádzka maloletého, do tej-korej školy na prípadne jeho zvládanie fungovania v rámci striedavej osobnej starostlivosti. Súd pri svojom rozhodovaní musí vychádzať zo stavu veci, ktorý tu je v čase rozhodovania a nie z prípadných skutočností, ktorú nastanú, resp. môžu nastať v budúcnosti. Toho času dieťa ešte školu nenavštevuje. Navyše súd poukazuje aj na samotné rozporuplné vyjadrenia dieťaťa vo veci jeho záujmu o tú-ktorú školu. Pred poverenou zamestnankyňou sa vyjadrovalo, že by chcelo navštevovať školu v Spišských Vlachoch, lebo je to blízko domu jeho matky, čo bol argument samotnej matky, ktorý si dieťa zrejme osvojilo. Už pred sudcom sa však vyjadrovalo v tom zmysle, že by bolo radšej navštevovalo školu v Spišskej Novej Vsi.

63. Za takéhoto stavu veci preto súd nevidel ani dôvod nariaďovať znalecké dokazovanie, ktoré navrhovala matka aj kolízna opatrovníčka, nakoľko by znalkyňa sa toho času vyjadrovala len k hypotetickým skutočnostiam (návšteva tej-ktorej školy maloletým a prípadný vplyv tejto skutočnosti na ďalší priebeh realizácie striedavej osobnej starostlivosti o neho). Iné okolnosti neodôvodňovali prípadne znalecké skúmanie v tejto veci, keďže dieťa sa v danom prípade vôbec negatívne nevyjadrovalo k prebiehajúcej starostlivosti o neho zo strany, či už jedného alebo druhého rodiča a ani nevznášalo žiadne výhrady voči súčasným členom domácnosti otca a osoba otca z pohľadu jeho trestnoprávneho postihu za skutok, ktorého sa dopustil v minulosti voči matke, bola už skúmaná už v predchádzajúcom konaní 13P/305/2011.

64. Rovnako tak súd nepovažoval za potrebné vykonať matkou navrhnuté dokazovanie vyžiadanim si správ od materských škôl, ktoré maloletý E. navštevuje, nakoľko tento dôkaz súd nepovažoval za podstatný pri posudzovaní skutočnosti, či je resp. nie je potrebné v prípade maloletého dieťaťa zrušiť dosiaľ nariadenú striedavú osobnú starostlivosť.

65. Vzhľadom na uvedené preto súd návrh matky zamietol.

66. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

67. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

68. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

69. O trovách konania súd v danom konaní nerozhodoval, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodovaní o nich, pričom podľa § 57 CMP súd môže o nich v mimosporových konaniach rozhodovať len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.